

KINAS AMBISJONER I ARKTIS

HVA VIL KINA I ARKTIS?

KNUT JOACHIM TANDERØ BERGLYD

OPPSUMMERING

For å forstå Kinas interesser i Arktis tar dette fagnotatet for seg landets uttalte planer om utbyggingen av en «polar silkevei», samt dets energipolitiske interesser i regionen. Deretter analyseres hvordan Kinas interesser og investeringsinitiativ blir møtt i de forskjellige arktiske landene, med ulike reaksjoner. Hovedfokus er på Norge (Svalbard og Nord-Norge), Danmark (Grønland), Island og Russland. Kinas viktigste motiver for sitt engasjement i Arktis er økonomiske, og vokser i takt med Kinas stormaktsinteresser. Med den smeltende havisen åpenbarer Nordøstpassasjen seg som et kostnadseffektivt og tryggere alternativ for shipping til Europa av kinesiske varer, sammenlignet med mer geopolitisk utsatte reiseveier. Kina har forsøkt – med ulik grad av suksess – å investere i selskaper og eiendom i en rekke arktiske land. Investeringsstilbudene har ofte vært kime til konflikt mellom lokalbefolkningen i arktiske strøk som mener de er neglisjert av sentralmyndighetene, og sentralmyndighetene selv som stiller seg mer skeptiske til Kinas initiativer.

HOVEDPUNKTER

- Kina ønsker å utbygge en shipping-rute langs Nordøstpassasjen, også kjent som en «polar silkevei».
- Kina er interessert i naturressursene i Arktis, som blir mer tilgjengelige med den smeltende isen.
- Kina ønsker å investere i en rekke arktiske land, med ulik grad av suksess.
- Norge og Danmark stiller seg svært skeptiske til kinesiske investeringer, noe som har skapt misnøye mellom lokale og nasjonale myndigheter.
- Island stiller seg delvis mer samarbeidsvillig, men effekten av samarbeidet er omdiskutert.
- Russland er Kinas viktigste samarbeidspartner i Arktis, men stiller seg kritisk til Kinas utbygging av egne isbrytere.

Introduksjon

I 2018 publiserte Kina sin **arktiske strategi** hvor de definerte seg selv som en «nær-arktisk stat». De siste 20 årene har Kina økt sitt engasjement i regionen med større økonomiske investeringer i flere arktiske land; med aktiv deltakelse i en rekke arktiske institusjoner, deriblant Arktisk råd; med et titalls offisielle delegasjoner til regionen; og med arbeidet for å utvide sin isbryterflåte. Men hva vil egentlig Kina i Arktis?

For å forklare Kinas interesser i Arktis vil dette fagnotatet først forklare bakgrunnen for Kinas interesser ved å se på landets uttalte planer om utbyggingen av en «polar silkevei», samt dets energipolitiske interesser i Arktis. Deretter analyseres hvordan Kinas interesser og investeringsinitiativ blir møtt i de forskjellige arktiske landene, med ulike reaksjoner. Hovedfokuset er på Norge (Svalbard og Nord-Norge), Danmark (Grønland), Island og

Russland. Disse landene er valgt på bakgrunn av landenes geografiske plassering til Nordøstpassasjen, og fordi de har reagert ulikt på Kinas ulike initiativer. Mens Norge og Danmark har stilt seg svært skeptiske til Kina, har Island (delvis) og Russland vært mer åpne for samarbeid.

Kinas viktigste motiver for sitt engasjement i Arktis er økonomiske, og vokser i takt med Kinas stormaktsinteresser. Med den smeltende havisen åpenbarer Nordøstpassasjen seg som et kostnadseffektivt og tryggere alternativ for shipping til Europa av kinesiske varer, sammenlignet med mer geopolitisk utsatte reiseveier via Malakkastredet eller Suezkanalen. Kina er også interessert i å dekke sitt voksende energibehov ved å investere i arktiske olje- og gassfelt som gradvis blir mer tilgjengelige etter hvert som isen tiner.

For på sikt å kunne sikre den nye shipping-ruten langs Nordøstpassasjen, også kjent som Kinas «polare silkevei», samt hegne om sine energiinteresser, har Kina forsøkt – med ulik grad av suksess – å investere i selskaper og eiendom i en rekke arktiske land. Investeringsstilbudene har ofte vært kime til konflikt mellom lokalbefolkningen i arktiske strøk som mener de er neglisjert av sentralmyndighetene, og sentralmyndighetene selv som stiller seg mer skeptiske til Kinas initiativer.

1. Shipping, naturressurser og stormaktstatus

I Kinas arktiske strategi står utbyggingen av en «polar silkevei» sentralt i Kinas planer for Arktis (State Council 2018). Kina ønsker å utnytte mulighetene den smeltende havisen medbringer, da den kan bety kortere handelsruter for skipstrafikk mellom Kina og Europa. Reisetiden mellom kinesiske og europeiske handelsbyer kan nesten halveres fra 48 til 20 dager sammenlignet med dagens rute via Suezkanalen (BBC 2018). Skipstrafikken gjennom Kinas «polare silkevei» vil ikke bare redusere kostnaden per sjøreise med hundretusener av dollar, men også spare skipene for piratvirksomhet ved Somalia og vestlig dominerte maritime «choke points», som Malakkastredet eller Suezkanalen (Auerswald 2019).

Kina benytter seg av både økonomiske og institusjonelle virkemidler for å utvikle sin «polare silkevei». Kina deltok aktivt i forhandlingene som ledet frem til **Polarkoden**, lovgivningen som regulerer skipsfart i Arktis og Antarktis (Edstrøm 2020:527). Videre jobber Kina iherdig med å fremstille seg selv som en proaktiv deltaker i Arktisk råd, det fremste samarbeidsorganet for regionen (Auerswald 2019). Silkeveisfondet,¹ som står bak det kinesiske infrastrukturprosjektet «belte- og vei-initiativet» (BRI),² har investert tungt i Arktis for å fremme shipping store deler av året, slik som gjennom investeringer i isbrytende transportskip (Moe & Stokke 2019). Selv om kinesiske selskaper per i dag ikke har benyttet seg av Nordøstpassasjen i særlig stor grad, til tross for kinesiske myndigheters oppfordringer, er trenden positiv. Tidligere i år gjennomførte Kina en vellykket ferd gjennom Arktis på vinterstid, noe

som kan tyde på at de er ett skritt nærmere arktisk skipstrafikk året rundt (Staalesen 2021).

Kina har også store interesser i nordområdenes naturressurser, ifølge landets arktiske strategi (State Council 2018). Energikilder som olje og gass, som hittil har ligget utilgjengelig under is og permafrost, begynner nå å åpenbare seg. US Geological Service beregner at Arktis rommer omtrent 30 prosent av verdens uoppdagede naturgass, og 13 prosent av verdens uoppdagede olje (Moore 2008). Kina trenger nye energikilder for å dekke sitt nasjonale energibehov, og har funnet en naturlig samarbeidspartner i Russland som etter de vestlige sanksjonene trenger kinesiske investeringer for å utnytte naturressursene. For eksempel har Kina investert milliarder i russiske energiprosjekter på den russiske Jamalhalvøya, og i 2019 oppdaget de 1,9 billioner kubikkmeter gass i russisk sjøterritorium (Staalesen 2019).

Kinas interesse for Arktis er tett koblet til landets rolle som voksende stormakt. Økt kontroll og forutsigbarhet tilknyttet viktige shipping-ruter, samt Kinas voksende behov for naturressurser, betyr at Kina ser til Arktis. President Xi Jinping fremhever i taler at Kina skal bli en «polar stormakt», og kinesiske militære dokumenter beskriver Arktis som et nytt strategisk grenseområde for fremtidig militær konkurranse, modent for konkurranse og ressursutvinning.

Samtidig bidrar ikke stormaktsambisjonene til å styrke Kinas troverdighet når det kommer til Arktis, da de kritiseres for å snakke med «to stemmer» (Doshi, Dale-Huang, Zhang 2021). Der Kina på den ene siden nøye vektlegger faktorer som «samarbeid» når landet henvender seg til det internasjonale publikum, fremheves «konkurranse» og «Kinas arktiske ambisjoner» overfor det nasjonale publikummet. Mistroen til Kinas egentlige intensjoner har resultert i at en rekke nasjonale myndigheter har måttet avslå kinesiske investeringstilbud.

2.0 Kinas investeringer i Arktis

Kinesiske investeringer i arktiske land kan tolkes som forsøk på å kjøpe seg sikkerhetsgarantier langs den kommende «polare silkeveien» (Auerswald 2019). Av den grunn er det verdt å se nærmere på Kinas investeringer, eller forsøk på, i geografisk nærliggende land og områder, slik som Norge (Svalbard og Nord-Norge), Danmark (Grønland), Island og Russland.

2.1 Kinas interesse for Svalbard og Nord-Norge

Kinesiske forsøk på å inngå samarbeid og investeringsavtaler med Norge har blitt møtt med ulik respons. I desember 2020 viste kinesiske og russiske selskaper interesse for å sikre seg kullrettighetene på norsk eiendom på Svalbard (Aarsæther & Andreassen 2020). I 2016, da to uspesifiserte utenlandske selskaper med «strategiske interesser» ønsket å kjøpe opp eiendommen, steppet norske myndigheter inn og kjøpte den opp (Mogård 2016). Status for forhandlingene om kullrettighetene er foreløpig uviss.

Kina har tilstedeværelse på Svalbard gjennom sin forskningsstasjon i Ny-Ålesund. Da Norge i 2019 ønsket å stramme inn reglene for forskning på Svalbard, møtte de sterk kritikk fra Kina. Norge ønsket at forskning i Ny-Ålesund skulle publiseres på engelsk og utelukkende omhandle klimaforskning, og ikke felt som norsk suverenitetshevdelse på øygruppen. I sin kritikk forbeholdt Kina seg retten til å forske på hva de måtte ønske (Tømmerbakke 2019). På tross av uenighetene med Kina beskriver den norske regjeringen i sin Nordområdemelding fra 2020 at Norge ønsker å «fortsette dialogen med Kina om Arktis og støtte opp om faglig samarbeid med Kina på områder av felles interesse».

I juni 2019 uttalte Kina at de som del av sin «polare silkevei» ønsket å utbygge en ny havn i Kirkenes. Den kinesiske shipping-giganten COSCO har fremhevet Kirkenes som en mulig prioritering for selskapets satsning på nye handelsruter i Nordøstpassasjen. Lokalpolitikere i Kirkenes, som tidligere ordfører i Sør-Varanger Rune

Rafaelsen (Ap), stiller seg positive til kinesiske investeringer. Blant annet inngikk Rafaelsen i 2018 en samarbeidsavtale mellom Sør-Varanger og kinesiske Harbin, med mål om at Kirkenes og Harbin skulle bli søsterbyer (High North News 2018).

Den norske etterretningstjenesten (E-tjenesten) stiller seg ikke like positiv til kinesiske investeringer. E-tjenestens årlige trusselvurdering fra februar 2021 (Fokus 2021-rapporten), definerer Kina som en voksende trussel mot Norges. Blant annet fremheves økt kinesisk tilstedeværelse i nordområdene som et spenningspunkt. Fokus-rapporten beskriver at «kommersielle og strategiske interesser overlapper» i store infrastrukturprosjekter (Etterretningstjenesten 2021:77). Kort tid etter at rapporten ble publisert, avfeide Kinas ambassadør til Norge anklagene, og fremhevet at Kina kun ønsker regional fred og utvikling (Staalesen 2020). Ulike oppfatninger av Kinas investeringer mellom nasjonale og regionale myndigheter kan bidra til økte innenrikspolitiske splittelser i Norge (Langemyr 2020).

2.2 Kinas interesse for Grønland

Kina har også vist interesse for Grønland, til danske myndigheters hodebry. Kina er i økende grad interessert i Grønlands sjeldne jordarter, metaller og uran (Lanteigne 2021), som ifølge en 2017-rapport av Center for Naval Analysis (CNA), utgjorde anslagsvis 12 prosent av Grønlands BNP mellom 2012 og 2017 (Rosen & Thuringer 2017:54). Dansk etterretning påpeker at det er risiko tilknyttet Kinas investeringer på Grønland (Danish Defence Intelligence Service 2020:21). Dette kommer av hva de anser som en tett kobling mellom kinesiske selskaper og Kinas politiske system. Som eksempel pekes det mot at større kinesiske investeringer i Grønlands relativt lille økonomi kan gi Kina evnen til å yte politisk press og innblanding. Danske politikere har fryktet at kinesiske investeringer og kinesiske gjestearbeidere skal overvelde den lokale økonomien og endre lokalkulturen, samt skape splid mellom Danmark og Grønland (Auerswald 2019).

Lokalmyndighetene på Grønland er misfornøyde

med at danske sentralmyndigheter gjentatte ganger har nedlagt veto mot kinesiske investeringer (Auerswald 2019). For eksempel avsto danske myndigheter kinesiske forsøk på å kjøpe opp både en nedlagt amerikansk marinebase på øya, samt tilbud om kinesiske investeringer i to flyplasser utenfor Nuuk, Grønlands hovedstad, grunnet amerikanske militærbaser på øya. Det var dog ikke før USAs daværende utenriksminister Mike Pompeo oppfordret Danmark til å avslå det kinesiske flyplass-tilbudet at danske myndigheter avsto, og Danmark selv lovet å finansiere en oppussing av flyplassene (Auerswald 2019). Lederen for opposisjonen i det grønlandske parlamentet, Sara Olsvig, kritiserte Danmark for såkalte dobbeltstandarder, da Danmark selv ønsker kinesiske investeringer velkomne (Breum 2018). Videre blir Kinas beskjed om at urbefolkningen bør ha like mye å si i styringen av Arktis tatt godt imot på Grønland, hvor tidligere folkeavstemninger har resultert i økt selvstyre (Cowell 2008).

2.3 Island – en mer villig samarbeidspartner

Island har vært en mer villig samarbeidspartner for Kina enn Norge og Danmark. I 2018 ble Island invitert til å delta i Kinas «Silkeveiprojekt», og Kina opprettet en forskningsstasjon nord på Island for forskning på Arktis (De Gruyter 2020). I 2013 var Island det første vesteuropeiske landet som inngikk en frihandelsavtale med Kina. Frihandelsavtalen ble kritisert av EU-parlamentet for hovedsakelig å styrke Kinas strategiske tilstedeværelse i Arktis, med liten økonomisk gevinst for Island (The European Parliament 2013). I 2005 var Island det første vesteuropeiske landet som anerkjente Kina som en ferdigutviklet markedsøkonomi (Hauksdottir 2019). Under finanskrisene, som rammet Island ekstra hardt, mottok ikke Island den hjelpen de håpet på fra tradisjonelle allierte som USA og EU. Derimot var det Kina som kom til landets unnsetning, og opprettet en kredittlinje mellom de to landenes sentralbanker om å hjelpe den islandske økonomien (De Gruyter 2020).

Samtidig er det en rekke samarbeidsavtaler mellom Kina og Island det ikke har blitt noe av. Da det kinesiske selskapet Zhongkun Group ønsket å gjennomføre det som kunne blitt Kinas største

investering på Island, ble prosjektet skrinlagt etter større debatt og kritikk blant Islands befolkning (Nielsson & Hauksdottir 2020). Et oljeletingsprosjekt på det islandske Dreki-feltet, hvor det kinesisk statlige oljeselskapet CNOOC eide 60 prosent, ble skrinlagt etter CNOOC og norske Petoro trakk seg fra prosjektet grunnet høye kostnader og stor risiko (Iceland Magazine 2018). I 2010 ble planer om kinesiske investeringer i Islands fiskeindustri møtt med stor motstand i befolkningen, gitt fiskeindustriens historisk viktige og sensitive rolle for Island (Einarsson, Hannibalsson & Bailes 2014).

Samtidig er det uenighet om effekten av Kinas investeringer på Island. På den ene siden anses investeringene som små, og av utelukkende økonomisk betydning med minimal sikkerhetspolitisk relevans (Nielsson & Hauksdottir 2020; Einarsson, Hannibalsson & Bailes 2014). På den andre siden hevder enkelte analyser at kinesiske investeringer er større og kan være sikkerhetspolitisk risikable for Island. CNA-rapporten fra 2017 anslo at kinesiske investeringer mellom 2012 og 2017 utgjorde hele 5,7 prosent av Islands BNP (Rosen & Thuringer 2017:54). Til gjengjeld blir Island økonomisk avhengig av Kina, noe som øker landets sårbarhet for politisk press. Andre frykter at Kina vil kunne benytte seg av forskningsstasjonen på Island til å overvåke vestlige satellitter og NATOs luftrom (Auerswald 2019).

2.4 En alliert i Russland

Russland er Kinas viktigste samarbeidspartner i Arktis. Utviklingen av en polar silkevei var opprinnelig en russisk idé, og i 2017 ble Kinas president Xi Jinping og Russlands statsminister Dmitry Medvedev enige om å samarbeide om utviklingen av Nordøstpassasjen. I 2015 ble Kina og Russland enige om å styrke samarbeidet innenfor satellittnavigasjon, relevant for shipping i Arktis (Tillman, Jian & Nielsson 2017). Russland har planer om å utbygge større infrastruktur langs Nordøstpassasjen, noe Kina i sin arktiske strategi ønsker å investere i. Samtidig stiller Russland seg skeptisk til utbyggingen av Kinas isbryterflåte, da det er Russland som har monopol på utleie av isbrytere til skip som ønsker å passere i

Nordøstpassasjen.

Samarbeidet mellom Russland og Kina økte i omfang etter Russlands Krim-annektering i 2014, og Vestens følgende sanksjoner mot Russland. Samtidig medfører sanksjonene hodebry for partene, da bankoverføringer og mye av teknologien og redskapene som kreves til olje- og gassproduksjon i Arktis, gjennomføres og selges av land som sanksjonerer russiske selskaper (Røseth 2017:26). Én måte for Kina å omgå sanksjonene på, har vært gjennom investeringer av såkalte «politiske banker» i utvalgte russiske prosjekter. For eksempel, i 2016 ga det kinesiske Silkeveisfondet lån på omtrent 12 milliarder dollar til det russiske energiselskapet Yamal LNG, som tidligere hadde slitt med finansiering grunnet vestlige sanksjoner (Reuters Staff 2016). Et annet eksempel er fra 2019, da to kinesiske nasjonale oljeselskaper kjøpte opp 20 prosent av Russlands arktiske LNG 2-prosjekt.

Det styrkede samarbeidet innebærer en økt vilje fra Russlands side til å gjøre seg mer avhengig av Kina som energiimportør. På sin side har Kina uttalt at deres investeringer i russiske energiprojekter, som Yamal LNG, bidrar til Kinas energisikkerhet (Xinhua 2018). Samtidig står EU fortsatt som Russlands viktigste importør av naturgass, og Kina er opptatt av å ikke gjøre seg for avhengig av én eksportør (Eurostat 2020). Forholdet kan beskrives som asymmetrisk i Kinas favør, men samtidig ønskelig for Russland da landet ønsker å diversifisere sitt energimarked (Røseth 2017:27). Samtidig må det påpekes at kinesisk og russisk samarbeid innenfor olje- og gassprosjekter, for ikke å glemme utvikling av Nordøstpassasjen, vil forbli beskjedent så lenge de tilknyttede kostnadene forblir høyere enn andre steder (Edstrøm 2020:529).

Dersom Kina ønsker å sikre seg en tryggere eksportroute enn Malakkastredet, lønner det seg med et godt samarbeid med Russland i Arktis. Russisk militær tilstedeværelse i regionen har økt de siste årene, deriblant gjennom gjenåpningen av gamle, samt utbyggingen av nye, militærbaser langs Nordøstpassasjen. Videre, for å sikre Russlands sikkerhet i Arktis, opprettet Russland Nordflåten i 2014; de siste årene har russiske spesialstyrker

gjennomført treningsoppdrag i regionen; ny militærteknologi (slik som Russlands hypersoniske missiler) har blitt testet i Arktis; og i 2017 understreket Russland sine arktiske ambisjoner i en oppdatert versjon av sin maritime strategi (Melino & Conley 2020). Dermed lønner det seg ikke bare med økt økonomisk samarbeid mellom Kina og Russland, men også økt samarbeid innenfor det militære domenet, slik som kinesisk deltakelse i russiske militærøvelser de siste årene.³

2.5 Andre arktiske land

Kina har også vist interesse for andre arktiske land. Nylig ble det kjent at Kina ønsket å kjøpe opp en flyplass i finske Lappland for å bedrive klimaforskning på Nordpolen. Forslaget ble avslått av det finske forsvaret, på bakgrunn av flyplassens tette beliggenhet til en militær skytebane (Nilsen 2021). Et kinesisk tilbud om å utbygge en havn for Sverige bremsset opp i 2019 etter de to landenes forverrede diplomatiske forhold, og EU, hvor Danmark, Sverige og Finland er medlemmer, har de siste årene rettet søkelyset mot Arktis og erklærte i 2019 Kina som en «strategisk rival» (Lino 2020).

Skepsisen til Kina deles på andre siden av Atlanterhavet. USA, Kinas stormaktsrival i Arktis, ser også på Kina med forbehold. USAs arktiske strategi fra 2019 er skeptisk til Kinas infrastrukturprosjekter i Arktis, og daværende utenriksminister Mike Pompeo kritiserte Kinas geopolitiske ambisjoner for regionen. Biden-administrasjonen ser ikke ut til å nedtone skepsisen til Kinas arktiske ambisjoner. I sin arktiske visjon fra 2019 skriver USAs kystvakt at Kinas voksende innflytelse i Arktis kan svekke både amerikansk tilstedeværelse og navigasjonsfrihet i Arktis, i likhet med i Sør-Kinahavet (United States Coast Guard 2019). En større kinesisk investeringsavtale med en gullgrube i Canadas arktiske strøk ble nylig avslått av Canadas sentralmyndigheter (Strong 2020). Den delte skepsisen gjenspeiles i NATOs skisse til nytt strategiske konsept fra 2020, hvor Kinas tiltakende politiske og økonomiske innflytelse, deriblant gjennom økonomiske investeringer blant NATOs medlemsland, defineres som en mulig trussel.

Konklusjon

Kinesiske investeringer i arktiske land og økt samarbeid med Russland kan tolkes som forsøk på å sikre handelsruten via Nordøstpassasjen. Kinas ambisjoner blir dog ikke noe enklere ved at flere arktiske land stiller seg skeptiske, og at både NATO og EU anser Kina som en strategisk rival. Samtidig kan Kinas økte interesse for regionen bidra til innenrikspolitiske splittelser mellom en lokalbefolkning som føler seg neglisjert av sentralmyndighetene, og sentralmyndighetene selv.

Økt kinesisk kontroll av Nordøstpassasjen kan erge både Russland og USA. Selv om mange av Russlands og Kinas interesser sammenfaller, er Arktis i Russlands øyne først og fremst Russlands nabolag. Kinas forsøk på å bryte opp Russlands isbrytermonopol med utbygging av egne isbrytere kan skape gnisninger mellom de to partnerne. For USA står navigasjonsfriheten sentralt, og kan være kime til økte sikkerhetspolitiske spenninger i regionen fremover.

Samtidig har Kina et ess i ermet – tidsperspektivet. Kina, hvor politiske ledere ikke trenger å forholde seg til kortere perioder ved makten, betegnes ofte som å kunne planlegge mye lenger frem i tid enn vestlige demokratier. Kina står med andre ord i tiårene fremover friere til å navigere i arktiske farvann, i takt med den raskt smeltende havisen.

Fotnoter

1. **Silkeveisfondet** består av **Den kinesiske statsadministrasjonen for utenlandsvaluta (SAFE)**, **Kinas investeringsbedrift (CIC)**, **Kinas utviklingsbank (CBD)**, og **Kinas Eksport-Import bank**.
2. Også kjent som «Det 21. århundrets Silkevei», eller «Belt-and-Road-Initiative».
3. For eksempel Kinas deltakelse i **Kaukasus 2020-øvelsen** og de maritime militærøvelsene i **2019** og **2021** i Indiahavet.

Kilder

Aarsæther, A., Andreassen, R. (26.12.2020). "Vil selge kull-rettigheter på statens grunn til Russland og Kina". *NRK*. Hentet fra:

<https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/vil-selge-kull-rettigheter-pa-statens-grunn-til-russland-og-kina-1.15287922>

Auerswald, D. (24.05.2019). "China's multifaceted Arctic strategy". *War On the Rocks*. Hentet fra: <https://warontherocks.com/2019/05/chinas-multifaceted-arctic-strategy/>

BBC (26.01.2018). "China to develop Arctic shipping routes opened by global warming". *BBC*. Hentet fra: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-42833178>

Breum, M. (30.06.2018). "How a dispute over China and Greenland's airports worked its way toward a solution". *Arctic Today*. Hentet fra: <https://www.arctictoday.com/dispute-china-greenlands-airports-worked-way-toward-solution/>

Cowell (26.11.2008). "Greenland Vote Favors Independence". *The New York Times*. Hentet fra: <https://www.nytimes.com/2008/11/27/world/europe/27greenland.html>

Danish Defence Intelligence Service (2020). "An assessment of developments abroad impacting on Danish security". *Intelligence Risk Assessment*. Hentet fra: https://fe-ddis.dk/globalassets/fe/dokumenter/2020/risk-assessments/-risk-assessment-2020_single-page-.pdf

De Gruyter, C. (24.06.2020). "Small states in 'Big Power' games". *Euobserver*. Hentet fra: <https://euobserver.com/opinion/148734>

Doshi, R., Dale-Huang, A., Zhang, G. (2021). "Northern expedition: China's Arctic activities and ambitions". *Brookings*. Hentet fra: <https://www.brookings.edu/research/northern-expedition-chinas-arctic-activities-and-ambitions/>

Einarsson, S., Hannibalsson, I., Bailes, A. (2014). "Chinese Investment and Icelandic National Security". *Haskoli Islands*. Hentet fra: [https://skemman.is/bitstream/1946/20008/1/Chinese%](https://skemman.is/bitstream/1946/20008/1/Chinese%20Investment%20and%20Icelandic%20National%20Security.pdf)

2oInvestment_Stj%C3%B3rnm%C3%A1lafr%C3%A6%C3%Boideild.pdf

Etterretningstjenesten (2021). "Etterretningstjenestens vurdering av aktuelle sikkerhetsutfordringer". *Fokus 2021*. Hentet fra: https://www.forsvaret.no/aktuelt-og-presse/publikasjoner/fokus/rapporter/Fokus2021-web.pdf/_/attachment/inline/b9d52b53-oabe-4d1c-9c51-bf9579656obf:8dd66029b7efb38aab37d13e8b387d2e6edobdo5/Fokus2021-web.pdf

Eurostat (October 2020). "EU imports of energy products - recent developments". Hentet fra: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_imports_of_energy_products_-_recent_developments#Main_suppliers_of_natural_gas_and_petroleum_oils_to_the_EU

Hauksdottir, G. (2019). "Pressure in the Arctic: China-Iceland Relations in the Era of U.S-China Rivalry". *Institute for Security & Development Policy*. Hentet fra: <https://isdpu.eu/pressure-in-the-arctic-china-iceland-relations/>

High North News (05.01.2018). "Historisk avtale mellom Sør-Varanger og Harbin i Kina". *High North News*. Hentet fra: <https://www.highnorthnews.com/nb/historisk-avtale-mellom-sor-varanger-og-harbin-i-kina>

Iceland Magazine (23.01.2018). "Oil exploration in Icelandic waters comes to an end: Too expensive and too risky". *Iceland Magazine*. Hentet fra: <https://icelandmag.is/article/oil-exploration-icelandic-waters-comes-end-too-expensive-and-too-risky>

Langemyr, H. (14.07.2020). "Sikkerhet i nord er sikkerhet for alle". *Dagsavisen*. Hentet fra: <https://www.dagsavisen.no/debatt/kommentar/2020/07/14/sikkerhet-i-nord-er-sikkerhet-for-alle/>

Lino, M. (25.02.2020). "Understanding China's Arctic activities". *The International Institute for Strategic Studies*. Hentet fra: <https://www.iiss.org/blogs/analysis/2020/02/china-arctic>

Melino, M., Conley, H. (2020). "The Ice Curtain: Russia's Arctic Military Presence". *Center for Strategic & International Studies*. Hentet fra: <https://www.csis.org/features/ice-curtain-russias-arctic-military-presence>

Moe, A., Stokke, O. (2019). "Asian Countries and Arctic Shipping: Policies, Interests and Footprints on Governance". *Arctic Review on Law and Politics* Vol. 10, 2019, pp. 24–52. Hentet fra <https://arcticreview.no/index.php/arctic/article/view/1374/3029>

Mogård, L. (21.10.2016). "Staten kjøper privat Svalbard-eiendom". *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/staten-kjoper-privat-svalbard-eiendom-1.13189675>

Moore, T. (2008). "Geology and Assessment of Undiscovered Oil and Gas Resources of the Eurasia Basin Province, 2008". *The 2008 Circum-Arctic Resource Appraisal*. Hentet fra:

<https://pubs.er.usgs.gov/publication/pp1824DD>

Nielsson, T., Hauksdottir, G. (2020). "Kina, investeringer og sikkerhetspolitikk: Politikk of perspektiver i Norden – Island". *Internasjonal Politikk*. Hentet fra: <https://tidsskriftet-ip.no/index.php/intpol/article/view/2075/4017>

Nilsen, T. (04.03.2021). "China wanted to buy airport in Lapland for North Pole climate research flights". *The Barents Observer*. Hentet fra: <https://thebarentsobserver.com/en/climate-crisis/2021/03/china-wanted-buy-airport-lapland-north-pole-climate-research-flights>

Office of the Secretary of Defense (02.05.2019). "Military and Security Developments Involving the People's Republic of China 2019". *Annual report to congress*. Hentet fra: https://media.defense.gov/2019/May/02/2002127082/-1/-1/1/2019_CHINA_MILITARY_POWER_REPORT.pdf

Reuters Staff (29.04.2016). "China lenders provide \$12 bln loan for Russia's Yamal LNG project-sources". *Reuters*. Hentet fra: <https://www.reuters.com/article/russia-china-yamal-idUKL2N17V2MI>

Rosen, M. Thuringer, C. (November 2017). "Unconstrained Foreign Direct Investment: An Emerging Challenge to Arctic Security". *Center for Naval Analysis*. Hentet fra: https://www.cna.org/cna_files/pdf/COP-2017-U-015944-1Rev.pdf

Røseth, T. (2017). "Russia's energy relations with China: passing the strategic treshold?". *Eurasian Geography and Economics*. Hentet fra: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15387216.2017.1304229>

Staalesen, A. (19.02.2021). "Arctic shipper shows off a historical icebreaking voyage". *The Barents Observer*. Hentet fra: <https://thebarentsobserver.com/en/2021/02/arctic-shipper-shows-historical-icebreaking-voyage>

Staalesen, A. (16.02.2020). "China's ambassador brushes off allegations his country is threat in Arctic". *The Barents Observer*. Hentet fra: <https://thebarentsobserver.com/en/arctic/2020/02/chinas-ambassador-brushes-allegations-his-country-threat-arctic>

Staalesen, A. (20.05.2019). "Chinese rig makes second large discovery in Russian Arctic waters". *The Barents Observer*. Hentet fra: <https://thebarentsobserver.com/en/industry-and-energy/2019/05/chinese-rig-makes-second-large-discovery-russian-arctic-waters>

State Council (2018). "Full text: China's Arctic Policy". *The State Council Information Office of the People's Republic of China*. Hentet fra: http://english.www.gov.cn/archive/white_paper/2018/01/26/content_281476026660336.htm

Strong, W. (22.12.2020). "Ottawa blocks Chinese takeover of Nunavut gold mine project after national security review". *CBC*. Hentet fra:
<https://www.cbc.ca/news/canada/north/canada-china-tmac-1.5851305>

The European Parliament (12.09.2013). "China-Iceland Free Trade Agreement". *Library Briefing: Library of the European Parliament*. Hentet fra:
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2013/130631/LDM_BRI\(2013\)130631_REV1_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2013/130631/LDM_BRI(2013)130631_REV1_EN.pdf)

Tillman, H., Jian, Y., Niellson E. (2018). "The Polar Silk Road: China's New Frontier of International Cooperation". *China Quarterly of International Strategic Studies*, Vol. 4, No. 3, 345–362. Hentet fra:
<https://www.worldscientific.com/doi/pdf/10.1142/S2377740018500215>

Tømmerbakke, S. (07.03.2019). "Norge vil stramme inn reglene for forskning på Svalbard. Kineserne raser". *High North News*. Hentet fra:
<https://www.highnorthnews.com/nb/norge-vil-stramme-inn-reglene-forskning-pa-svalbard-kineserne-raser-o>

United States Coast Guard. (April 2019). "The United States Coast Guard's Vision for the Arctic Region". Hentet fra:
https://www.uscg.mil/Portals/o/Images/arctic/Arctic_Strategy_Book_APR_2019.pdf

Xinhua (12.12.2018). "Yamal LNG project reaches full production capacity". *Xinhua News*. Hentet fra:
http://www.xinhuanet.com/english/2018-12/12/c_137666821_2.htm

Om forfatteren

KNUT JOACHIM TANDERØ BERGLYD

Berglyd er mastergradsstudent i Statsvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO), har bachelorgrad i Internasjonale Studier med spesialisering i statsvitenskap fra UiO, og skrev bacheloroppgave om Iran og atomavtalen JCPOA. Han er spesielt interessert i utenriks- og sikkerhetspolitikk i Arktis, Midtøsten og Øst-Europa. Høsten 2019 tilbragte Berglyd et semester som studentpraktikant ved Den norske ambassaden i Teheran, og våren 2020 studerte han russisk i Moskva. Berglyd er praktikant i UTSYN.

Kontaktinformasjon

LinkedIn: **Knut Joachim Tanderø Berglyd**

E-post: knutjoachim1709@gmail.com

UTSYN

– FORUM FOR UTENRIKS OG SIKKERHET

Stortorvet 3
0155 Oslo

www.prosjektutsyn.no

post@prosjektutsyn.no